

Steven De Roose en Koen De Vliegheer (Greentraders) toonden hoe hun bedrijf maatregelen neemt ter bevordering van biodiversiteit en hoe het bedrijf werkt.

© PCS

Biodiversiteit is meer dan diversiteit aan soorten

Biodiversiteit staat zowel bij publieke als private groenvoorzieners hoog op de agenda, zo bleek nog uit een bevraging door het PCS eind 2018. Maar hoe ga je hiermee concreet aan de slag? Praktijkvoorbeelden tonen wat werkt.

Sandy Adriaenssens, Pieter Goossens, Liesbet van Remoortere, PCS

De Afdeling Groen en het Waarschuwingssysteem van het Proefcentrum voor Sierteelt organiseerden in Damme, Grimminge en Zele in samenwerking met het Departement Omgeving en Hogeschool Gent studiedagen over het thema biodiversiteit

Biodiversiteit als bouwsteen voor een stabiel ecosysteem

Biodiversiteit is meer dan alleen de diversiteit aan soorten. Het gaat om het evenwichtig voorkomen van die-

ren, planten, zwammen en micro-organismen in een samenhangend geheel, een ecosysteem. Hoe minder soorten, hoe onstabiel het ecosysteem. Een hoge biodiversiteit draagt immers bij tot proper water, zuivere lucht, opname van broeikasgassen, een vruchtbare bodem, betere waterinfiltratie, verhoogde gewasopbrengst, verminderde hittestress en een verminderde kans op ziekten en plagen. Dit laatste positief effect ligt ook aan de basis van het eerste principe van geïntegreerde gewasbe-

scherming: voorkomen is beter dan genezen.

Het versterken van de biodiversiteit op bedrijven of in tuinen beschermt natuurlijke vijanden en helpt op die manier potentiële schadeverwekkers preventief onder controle te houden. Je kan biodiversiteit en het natuurlijk evenwicht bevorderen door meer diversiteit te creëren, zowel qua structuur (gelaagdheid) als qua plantsortiment. Natuurlijke schuilplaatsen, zoals gemengde hagen en

“ **Het versterken van biodiversiteit op bedrijven of in tuinen beschermt natuurlijke vijanden**

beplanting, wilde vegetatiestroken, struiken met bessen en ingezaaide groenbemers of bodembedekkers kunnen hierbij helpen.

Ook de aanleg van groendaken of groene gevels in verharde omgeving, stapelmuurtjes, gefaseerd maaibeheer en insectenhôtels ondersteunen de biodiversiteit. Daarnaast is de aanwezigheid van water van groot belang en ook het verminderd gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Natuurlijke vijanden als basis voor plaagonderdrukking

Biodiversiteit die de mens direct nut oplevert, wordt functionele biodiversiteit genoemd, zoals de aanwezigheid van natuurlijke vijanden om ziekten en plagen te voorkomen. Hieronder vallen onder andere lieveheersbeestjes, gaasvliegen, zweefvliegen, roofwantsen, sluipwespen en oorwormen. In de strijd tegen bladluizen zullen in het voorjaar vooral nuttige insecten uit akkerranden actief zijn. Hun rol om de populatie bladluizen onder de schadepremie te houden zal later op het seizoen overgenomen worden door sluipwespen, zweefvliegen en andere rovers.

Instandhouden en uitzetten

Op plaatsen met hoge biodiversiteit, waar natuurlijk aanwezige populaties in voldoende aantallen voorradig zijn

kan je inzetten op behoud en stimulatie van biodiversiteit. Dit kan door het minimaal gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, het creëren van schuil- en overwinteringsplaatsen en het voorzien van voldoende voedsel. Anderzijds kunnen op plaatsen met lage biodiversiteit, zoals monotone tuinen of lanen, commercieel beschikbare natuurlijke vijanden uitgezet worden, zoals lieveheersbeestje of gaasvliegen. In het BEBLABO-project (Beheer van Bladluizen op Bomen) onderzoekt HoGent welke natuurlijke vijanden het meest efficiënt zijn om bladluisplagen te onderdrukken en wanneer en hoe vaak ze moeten worden uitgezet.

Breed plantsortiment voor biodiversiteit en natuurlijke vijanden

Planten en insecten of vogels hebben een sterke onderlinge wisselwerking: zo trekken planten insecten en vogels aan door hun voedselaanbod (nectar, pollen, vruchten, zaden) en hun positie, geur, kleur en bloeiperiode. Insecten passen zich hierop aan in hun levenscyclus, uitvliegperiode, uiterlijke kenmerken, voedselnood en bepaalde zintuigen.

Bij het inrichten van een tuin of een kwekerij is het essentieel om in eerste instantie te kijken naar de aanwezige biodiversiteitswaarden qua beplanting en nestplaatsen en deze zoveel mogelijk te behouden. Een

volgende stap is het goed afstemmen van de plantkeuze op het terrein. Een plant kan maar kwalitatief tot ontwikkeling komen en de biodiversiteit positief beïnvloeden op de juiste standplaats (bodemtextuur, pH, lichtbeschikbaarheid). Zeker in een stedelijke omgeving waar vaak verstoorde bodems terug te vinden zijn met hoge pH, is het aanbod aan geschikte plantensoorten vaak beperkt. Andere belangrijke aandachtspunten zijn de toegankelijkheid van de bloem (het best open en enkelbloemig), beschikbaarheid van nectar/pollen en de bloei- of drachtperiode voor het creëren van een jaarrond bloei-, bessen- en zadenboog. Hier kunnen uitheemse soorten vaak nog een meerwaarde bieden door hun vroegere of latere bloei. Uiteraard is het risico op invasiviteit hierbij een aandachtspunt.

Een algemene regel is een zo hoog mogelijke diversiteit aan plantsortiment en het creëren van gelaagdheid. Monoculturen zijn nefast voor de biodiversiteit. Enkele toppers voor zowel bijen, vinders als vogels zijn *Rhamnus frangula*, *Prunus spinosa* en *Cornus mas*, alle drie zeer geschikt voor toepassing in een gemengde houtkant.

Tijdens de studiedag in Zele werd door PlattelandsTV een videoreportage voor Tournée Provinciale gemaakt. Je kan deze bekijken via www.pcsierteelt.be > Publicaties > Filmpjes. ■